

”Plastic (knap så) fantastisk”

En billedverden er ved at forgå fordi plastbasen i billeder ikke holder hvad fabrikanterne lovede

af Peter Thornvig

Medens politikerne behandler om der skal bruges op mod en halv milliard på at digitalisere bl.a. 5,1 million fotos, er den plastbaserede fotografiske kulturarv til omkring år 2000, ved at forsvinde fordi plast som base for billedemulsioner slet ikke er så uforgængelig som fabrikanterne har fortalt.

»Al plast nedbrydes faktisk med tiden. Den eneste undtagelse er silikone. Vi har troet, at plast holdt evigt, fordi industrien fortalte os det. Men sådan er det ikke, og man kan ikke standse nedbrydningen, kun bremse den. Vi kan kun købe tid«, forklarer seniorforsker i plast ved Nationalmuseet Yvonne Shashoua til Politikken.

Det var derfor nærliggende at spørge på Nationalmuseets fotografiske afdeling, om det også ville ramme de millioner af kopier, der fra 70erne til 2000 blev fremstillet på plastikpapir.

"Ud over de emulsionsmæssige problemer omkring blegning af farvebilleder og nedbrydning af emulsion på grund dårlig fiksering og skylning, vil også fotografisk materiale blive ramte af plastikkens forgængelighed", fortæller Karen Brynjulf Petersen til DJ:Fotograferne.

"De fleste bladfilm som 4x5", blev fremstillet på en base af polyester, der har vist sig at være en af de mest holdbare plast typer, hvilket dog ikke må forveksles med uforgængelighed.

Rullefilm, var der i mod fremstillet på en base af celluloseacetat, fordi polyester ikke kunne opnå den elasticitet, der er nødvendig for at filmene kunne komme rundt inde i kameraerne.

Som plastprodukt afgiver celluloseacetat dampe, der ikke kun nedbyder emulsionen, men også selv basen der nedbrydes væsentligt hurtigere end polyester baser. Så det er ikke kun papirbilleder men også film der er i farezonen" fortæller Karen Brynjulf Petersen.

"Det bedste råd er at få digitaliseret både negativer, dia og kopier til et filformat der kan konverteres optimalt efterhånden som filformaterne ændres i takt med den digitale udvikling. Men ellers er et godt råd at man ikke kun skal se på papirkopiernes forside.

Se efter krakelering og farveforandring på bagsiden, evt. med et stykke hvidt papir som reference. De seneste papirtyper havde en rimelig holdbarhed, men meget af de

første års fotopapir på plastikbase har det uden tvivl allerede skidt i dag”, og fortsætter

”Som museumsfolk er vi slet ikke til at smide ud. Vi gemmer så vidt muligt altid originalmaterialet, som i et fotografisk sammenhæng betyder nedfrysning...” slutter Karen Brynjulf Petersen fra Nationalmuseet.

OBS på digitalisering af kulturarven

[Kulturministeriet præsenterede i april 2009 en rapport](#), der tager stilling til hvordan den danske kulturarv bevares digitalt, både af formidlingsmæssige grunde og ikke mindst af bevaringsmæssige årsager.

Af rapporten fremgår det at der frem til 2019 i offentligt regi er behov for at digitalisere op til 5,1 millioner fotografier bestående af luftfotos, topografiske fotos, stillbilleder fra kort- og dokumentarfilm, fotos af Nationalmuseets genstande og udgravninger samt postkort, der traditionelt er med fotografiske billeder som motiv. Den samlede pris for alle elementer i planen er 500.000 millioner.

Rapporten forholder sig alene til billeder, der er i samlinger af statslig karakter.